

De dolfijnen komen

Kunstenares Marijke Sjollema richtte The Dolphin Swim Club op om iets bijzonders mogelijk te maken: het ontwikkelen van een app waardoor iedereen met dolfijnen kan 'zwemmen'. In virtual reality.

KIRSTEN VAN SANTEN

De eerste keer dat ze voorbij kwamen zwemmen, was vroeg in de herfst. Zomaar waren ze er, op een middag in september. Hun komst was aangezegd, dat wel. De website waler.se had drie dolfijnen bij de oostkust van Zweden gelokaliseerd. Ze zwommen noordwaarts, de Oostzee in en bleven rondhangen vlak voor het atelier van de Leeuwarder kunstenaar Marijke Sjollema, die al jarenlang een deel van de tijd in Zweden woont en werkt. Halve dorpen liepen uit. Kleuterklassen stonden op de kade te kijken, busjes met bejaarden parkeerden langs de kust. En Sjollema? Die trok haar wetsuit aan, deed haar snorkel op en dook het koude water in. En ze zwom haar oude bekenden tegemoet. Ze bleef twee uur met ze in het water en speelde.

De tuimelaars bleven twee maanden hangen. Vorige maand pas trokken ze verder richting het noorden. Heel, heel vreemd, legt Sjollema uit. De Oostzee is zwaar vervuild. Het smerige water begint hun huid al aan te tasten. De 49-jarige kunstenaar vraagt zich af wat de dieren duidelijk proberen te maken: wijzen ze ons op de kwetsbaarheid van ons milieu, of kwamen ze gewoon even langs om Sjollema succes te wensen bij haar project The Dolphin Swim

Club? Want het was wel heel toevallig dat de dolfijnen langskwamen, precies op het moment dat Sjollema op 'de startknop' voor haar project had gedrukt. Zo bijzonder, dat het Zweedse televisiejournaal Sjollema erover interviewde en kranten erover berichtten. De in Leeuwarden geboren en getogen kunstenaar, wier schilderijenserie *Oceans* deze maand op Kunstmaand Ameland te zien is, werkt al lange tijd grote delen van het jaar in Zweden. Samen met haar partner Benno Brada pendelt ze heen en weer tussen Friesland en Öland, een eiland langs de Zweedse oostkust. Als jong meisje kwam ze al in Zweden, waar haar ouders een zomerhuis hadden. „Ik ben net een gans, 's zomers moet ik naar het noorden trekken.”

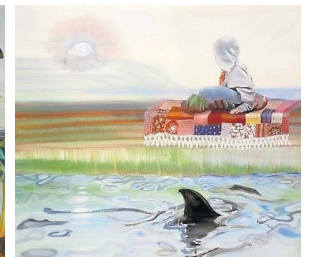
Het project waaraan Sjollema werkte toen de dolfijnen langskwamen, The Dolphin Swim Club, is het ontwikkelen van een app waarmee iedereen kan ervaren hoe het is om met dolfijnen te zwemmen. Dat doet Sjollema samen met twee bedrijven.

Die ervaring gunt de kunstenaar, die het zelf vaak deed, iedereen. Als alles goed gaat, komt er volgende maand een app op de markt die, gecombineerd met een 3d-bril, een ontmoeting met wilde dolfijnen simuleert. Een kwestie van de app downloaden op je mobielte en die in een hiervoor ontworpen karton-

'Onze wereld heeft meer dromers nodig in plaats van doeners'

Kunstenares Marijke Sjollema woont half in Zweden. Dit is in Leeuwarden. FOTO MARCEL VAN KAMMEN

'Ik ben net een gans, 's zomers moet ik naar het noorden trekken'

nen 3d-duikbril van The Dolphin Swim Club plaatsen. Een Noorse cinematograaf die tevens free diver is, gaat begin december met Sjollema naar de Rode Zee om onderwateropnamen te maken. De beelden worden door de bedrijven Coolminds uit Leeuwarden en Viem in Groningen geschikt gemaakt voor virtual reality en voor de app.

Sjollema kan er niet over uit dat de tuimelaars juist het water voor haar atelier uitzochten om een poos in te verblijven. „Hier is een groter bewustzijn bezig dan wij kunnen bevreden”, zegt ze. Er is iets bijzonders tussen dolfijnen en haar, een zeker telepathisch contact, wederzijds begrip ook. „Dolfijnen zijn magisch. Ze brengen ons boodschappen van grote wijsheid en humor. Kijk maar eens wat voor een effect ze op mensen hebben. Iedereen wordt blij van ze. Er is geen ander dier op aarde dat mensen zo recht in hun hart raakt als de dolfijn.”

De kunstenaar dicht de tuimelaars grote kwaliteiten toe. Liefde. Vriendelijkheid. Zachtmoedigheid. Interesse. Nieuwsgierigheid. „Als ik een dolfijn ontmoet, heb ik het gevoel dat ik contact maak met iemand of iets uit een andere beschaving.” De sonargeluiden die door haar heen gaan, het feit dat de dolfijnen je af en toe aanraken, dat ze oogcontact maken – het is al met al een heel intieme ontmoeting die louterend werkt. „Je komt als herboren uit het water”, zegt ze. „En als je maar vaak genoeg met ze zwemt, zijn ze ook boven water nog bij je.”

In haar schilderijen verwerkt de kunstenaar deze inzichten. „Ik ben geïnspireerd geraakt door de relatie tussen mens en dier, door de zee, door walvissen... door die andere, zelfbewuste wezens met wie wij deze aarde delen.”

De app moet een ontmoeting met dolfijnen stimuleren. Dat is niet het 'echte werk' natuurlijk, maar altijd

nog beter dan een sessie in een dolfijnarium. Een dolfijn in gevangenschap is diep ongelukkig, zegt Sjollema. Beter is een virtuele ontmoeting met een wilde dolfijn. Zij en haar team gaan onderzeken of de 3d-applicatie ook bruikbaar is voor therapie van bijvoorbeeld autistische kinderen of depressieve mensen. Hoe dan ook zal het een positieve ervaring moeten zijn. „Ik beschouw de Dolphin Swim Club nog steeds als een kunstproject, omdat het je belewingswereld oprekt. Onze wereld heeft meer dromers nodig in plaats van doeners.”

Tijdens de filmopnamen in de Rode Zee zal Sjollema zelf ook weer te water gaan en als een soort gastvrouw optreden. „Ik zal telepathisch aan de dolfijnen proberen uit te leggen waar we mee bezig zijn. Onze bedoelingen zijn niets dan goed.”

www.marijkesjollema.nl
www.kunstmaandameland.com